

seende er der en Forskel med Hensyn til den militære Retspleje; der er det ikke Retten, der paabegynder eller opretholder eller tager Bestemmelse om Baretægtsarresten, men den militære Øvrighed, Jurisdiktionschefen. Det er ret mærkeligt, at det, som ifølge Grundloven skulde være en saa stor Betryggelse for Borgerne uden for Militæretaten, at det ifølge Grundlovens § 80 er Retten og den alene, der kan anordne Baretægtsarrest, i Praksis er bleven saaledes, at det, som jeg sagde før, er det kraftigste Middel i Forhørsdommerens Haand netop til at berøve Folk deres borgerlige Frihed og Sikkerhed, og man maa nu sige, at det er en Fordel for de militære — det tror jeg i alt Fald — at det ikke er i Forhørslederens Haand, men i Øvrighedens, i Jurisdiktionschefens, at Baretægtsarresten og hvad dertil hører, f. Eks. Husundersøgelse, er lagt. — Der er saa paa den anden Side en anden væsentlig Mangel ved den militære Retspleje, og det er, hvem der affiger Dommen. Der er det jo Grundlovens Tante, at Dommerne skulde være saa uafhængige som muligt, og det har den søgt at opnaa ved at erklære dem for uaffættelige og ved i det hele taget at træffe de Forholdsregler, som den paa vort nuværende Retsgrundlag kunde. Der er ganske vist langt tilbage, men noget er der dog gjort. Men der er intet gjort paa den militære Retsplejes Omraade, der ere Officererne Officerer og lige saa fuldt paa dette som paa ethvert andet Punkt undergivet deres overordnede Forgodtbefindende.

Dette var, hvad jeg vilde sige om de mere eller mindre fælles Mangler, hvoraf vor militære Retspleje lider sammen med den civile Retspleje: Interventionsmaksimen, Skriftlighed, Hemmelighed, Afhængighed for Dommeren og hvad dermed staar i Forbindelse. Jeg skal saa nævne de særlige Forhold, der gøre den militære Retspleje saa forældet og i saa høj Grad paafalde Forandring. Der er for det første Omraadet for Krigsretterne. Nu er det jo saa, at alle Militærpersoner, ikke blot de egentlige Soldater, men ogsaa de civilmilitære Embedsmænd, kort sagt alle, som overhovedet høre til Hæren eller Flaaden, i alle Sager — det er Hovedreglen — høre under Krigsret, og det er ligesom latterligt. Det er latterligt, at naar en Urtekræmmer i Nyborg f. Eks. har 10 Kr. til gode hos en Sergeant, skal han forlange nedsat Krigsret for at faa de 10 Kr. indbrøve, og i mange andre Tilfælde vil det samme gøre sig gældende. Der er ganske vist en Undtagelse for Kjøbenhavn; der er det kun i egentlige Straffesager, at Krigsretten bruges, og for Fla-

dens Bedkommende ved jeg, at det i Land er ligesaa. Men selv dette, saaledes som det er i Kjøbenhavn, er formentlig alt for vidt; der er ingen Grund til at opretholde disse Stands-Domstole, som Krigsretterne jo dog ere, i et saa vidt Omfang, som det, hvori de nu gælde her i Danmark. Der er efter min Formening god Grund til at begrænse dem saa nær som muligt til det samme, som den eneste Standsdomstol, som vi, affet herfra, have tilbage her i Danmark, er begrænjet til, nemlig den geistlige, Provsteretten og Landemodet, er begrænjet til geistlige Embedsmænds Embedsforseelser. Det mener jeg maa noget nær være det samme Maal, man maa stræbe efter paa Krigsrettens Omraade. Med Hensyn til Behandlingen for den dømmende Ret — Forundersøgelsen, Krigsforhøret, har jeg talt om — er der paa det militære Omraade særlig det at indvende, at der ikke endog blot er den Bevning tilbage af det retfærdige Anklageprincip, som vi dog have i den civile Retspleje, at der findes nogen egentlig Tiltale Sted, at det i Forvejen meddeles den anklagede, hvad han sigtes for, og hvad man vil have ham dømt for, endmindre at der saa, naar Anklagen er udfærdiget, bestikkes en offentlig Anklager og en Forsvarer for den tiltalte. Det har maaste meget lidt at sige i Civiletaten i de første Instanser, men det faar dog mere at sige, efterhaanden som man kommer op efter. Men fordi det har lidt at sige under den nuværende Form af Retsplejen, ogsaa i den civile, er det ikke givet, at man ikke bør stræbe efter at faa det givet en virkelig Betydning, dette at tiltalte har sin Forsvarer ved Siden af sig fra første Færd af, hvilket utvivlsomt er en Retfærdighedsfordring. Men det er der ikke Spor af i Militæretaten. Det kan maaste bevilges, det nævnes som noget, der kan tænkes, men jeg har ikke set nogen paaberaabe sig, at det sker, at der overhovedet bestikkes en Forsvarer for tiltalte. Noget andet er, at han, forinden Sagen kommer for den dømmende Ret, inden der endnu er udfærdiget Tiltalebeslutning, eller hvad man skal kalde det, inden der er anordnet Krigsret, kan fremkomme med en skriftlig „Deduktion“. Men den skal være underskrevet af ham selv, og han maa altsaa vide, at han staar til Ansvar for ethvert utilbørligt Ord, der findes deri, og dette Ansvar kan komme ham temmelig dyrt at staa over for hans militære overordnede. Saa kan der paa Grundlag af dette Deduktionskrift, som skal indgives til Jurisdiktionschefen, anordnes ny Forhør, der optages af samme Auditor, som har optaget